

СИБІРСЬКІ ЛИСТИ ІЛЛІЧА

ЛЕНІНГРАД. «Читаючи ленінські рядки» — книгу під такою назвою випущено місцевим видавництвом. Автор — доктор історичних наук Г. М. Дейч на основі листів В. І. Леніна до рідних з сибірського заслання досліджує умови життя Володимира Ілліча в той час, його ставлення до матері, сестер і соратників по партійній роботі. Автор зупиняється на книзі В. І. Леніна «Розвиток капіталізму в Росії». Цей твір, як і багато інших, написаних або закінчених в Сибіру, було надруковано завдяки сприянню старшої сестри — Анни Іллінічни.

Рік видання IX
№ 104 (1968).

ВІВТОРОК

3 ВЕРЕСНЯ 1968 РОКУ.

Ціна 2 коп.

СИЛОСУЮТЬ МОЛОДІ БЕРЕЖИНЦІ

Колгоспники артіль імені Боженка Кіровоградського району годбали про річний запас кормів для громадської худоби. По-над п'ятдесят молодих шоферів, трактористів, комбайнерів, випажників майже місяць господарювали. Фото В. КОРНІЄНКА.

ВЕРЕСЕНЬ ПОЧАВСЯ

ІСПИТ-ПОПЕРЕДУ

Клубочаться над Дніпром ранкові тумани. На гілках — холодні роси. Але квіти приморського міста не помічають осені. Привітно, ніби зустрічаючи першокласників, тягнуться до них різнобарвними желтками.

Хлопчики і дівчатка, випереджаючи один одного, поспішають на першу шкільну лінійку. А Люда Морозова не квапиться. У неї неприємність: ніжними рученятами вона почала знімати легеньке лавутиння, що раптом причепилося на її новеньку форму. Впоралась — і кутічй доганяти своїх подружок, з якими перебувала у дитячому садку «Зірка».

Вчора таких, як Люда, сіло за парту 720. Всього в ширішому році в одинадцяти школах приморського міста розпочали заняття понад 11 тисяч школярів. В порівнянні з минулим роком сталися приємні зміни. Так, у школах № 3, 4, 5 організовані і обладнані учбовими посібниками кабінети історії і суспільствознавства. При школі-інтернаті № 2 і восьмирічній школі № 6 значно розширена корисна площа майстерень — столярної і слюсарної. Ця школа напередодні нового навчального року одержала нове додаткове приміщення. В ньому організовано 6 класів, в яких влаштувалось за партами понад 150 учнів.

Зараз заняття у школах Кремгеса проводить 500 вчителів і вихователів. 66 з них за час літніх канікул підвищили свою кваліфікацію при обласному і республіканському Інститутах удосконалення. Понад 300 педагогів пройшли перепідготовку в зв'язку з переходом на нові програми приморських шкіл. Ціка лекцій для них прочитали заслужений вчитель УРСР В. Г. Коваленко (школа № 2), вчитель української мови і літератури А. І. Касаненко, заступник директора по навчальній частині школи № 3 Н. Л. Чепурина, яка, до речі, була учасницею наукової конференції школярів. В порівнянні з минулим роком сталися приємні зміни. Так, у школах № 3, 4, 5 організовані і обладнані учбовими посібниками кабінети історії і суспільствознавства. При школі-інтернаті № 2 і восьмирічній школі № 6 значно розширена корисна площа майстерень — столярної і слюсарної. Ця школа напередодні нового навчального року одержала нове додаткове приміщення. В ньому організовано 6 класів, в яких влаштувалось за партами понад 150 учнів.

Зараз заняття у школах Кремгеса проводить 500 вчителів і вихователів. 66 з них за час літніх канікул підвищили свою кваліфікацію при обласному і республіканському Інститутах удосконалення. Понад 300 педагогів пройшли перепідготовку в зв'язку з переходом на нові програми приморських шкіл. Ціка лекцій для них прочитали заслужений вчитель УРСР В. Г. Коваленко (школа № 2), вчитель української мови і літератури А. І. Касаненко, заступник директора по навчальній частині школи № 3 Н. Л. Чепурина, яка, до речі, була учасницею наукової конференції школярів. В порівнянні з минулим роком сталися приємні зміни. Так, у школах № 3, 4, 5 організовані і обладнані учбовими посібниками кабінети історії і суспільствознавства. При школі-інтернаті № 2 і восьмирічній школі № 6 значно розширена корисна площа майстерень — столярної і слюсарної. Ця школа напередодні нового навчального року одержала нове додаткове приміщення. В ньому організовано 6 класів, в яких влаштувалось за партами понад 150 учнів.

І. ШОСТАК,
інспектор Кремгесівського міськшколи.

ПЕРЕД „ЧАШЕЮ ЗНАНЬ”

Вже стало доброю традицією в Кіровоградському Інституті сільськогосподарського машинобудування посвячувати першокурсників у студенти.

На подвір'ї Інституту з обох боків трибун вишикувались студенти, викладачі, гості. В першій шерензі — відмінники. Фанфари оповідають початок свята. Під звуки урочистого маршу з бокової алеї виходить колона прапороносців. Попереду — знамено Інституту. Його несе один із кращих студентів — дружокурник Микола Мороз.

В центрі подвір'я — символічна «Чаша знань». На ній викаровувано латинню: «Через труднощі — до зірок!» Біля її підніжжя стоять на почесну варту першокурники Катя Романова, Михайло Коляров та Олексій Ляшенко. З вступним словом звертається ректор Інституту В. О. Степанов. Він же вручає першокурникам Ляшенку символічний ключ від вузу, а символічний студентський квиток одержує Катя Романова.

І знову звучать фанфари. З дверей Інституту з палаючим факелом виходять П. В. Сидяк — член КПРС з 1919 року, А. Г. Вінницький — доцент, С. І. Коваленко — старий робітник заводу «Червола зірка». Він і запалив вогонь знань.

Олексій Ляшенко разом з усіма студентами дав клятву студента. «Клянемо-о-о-о!» — прокохується луною.

Після церемонії посвячення в студенти викладачі та гості колоною рушають до пам'ятника В. І. Леніну та на могилу Невідомого солдата.

О. БАСЕНКО.

За дружбу в радянським народом

ПРАГА, 2 вересня. (ТАРС). У ці дні до радянського посольства в Празі надходять листи з різних кінців Чехословаччини. В них трудящі висловлюють своє ставлення до підсумків московських переговорів. Один старий чехословацький комуніст пише:

«Радянський Союз та інші країни Варшавського Договору зробили цілком логічно і правильно, подавши нам допомогу в боротьбі проти антисоціалістичних сил і контрреволюції, яку захочували і якій подавали допомогу реваншисти ФРН».

Житель чеського району Хеб, який межує з Західною Німеччиною, відзначає, що реакційні сили ФРН уже давно влаштовують провокацію, плетуть інтриги, щоб здійснити свої реваншистські заміри, повернути Чехословаччину знову на захід. «Я живу майже на самісінькому кордоні з ФРН, — пише він, — і кожного дня бачив, як збільшувався потік непрошених гостей у нашу країну. Ні, це були не туристи, а реваншисти в лімузинах. Вони безперешкодно їхали у Карлові Варі, Пльзень, Прагу, зухвало й образливо для нас називали наші старовинні міста по-своєму, по-німецькому. Я знаю, що там, за кордоном, влаштовуються зборища «судетських німців», з яких лунають істеричне віття і погрози на нашу адресу, вимоги перегляду кордонів. Соромно, що в нашій республіці знайшлися люди, які виступали заодно з цими реваншистами».

«Радянський Союз, — пише далі чехословацький комуніст-патріот, — приніс нам визволення від фашизму. Понад 140 тисяч радянських воїнів загинуло в боях за нашу свободу. Більш як 20 років ми жили набагато краще, ніж при першій республіці, коли я сам з 1932 року протягом трьох років був повністю безробітним. Тепер наші трудящі мають тільки в оцідних касах 50 мільярдів крон».

У НАШИХ БАШКИРСЬКИХ ДРУЗІВ

ЗАПОВІТНИЙ МІЛЬЙОН

«Багири жнив» — під цією яскравою рубрикою башкирська республіканська газета «Ленінець» систематично подавала перелік імен кращих комбайнерів республіки. І ось номер газети, що надійшов з останньою поштою, повідомляє про новий трудовий подвиг братньої

Башкирії, а разом з тим — ювілейний дарунок башкирського комсомолу: «Республікою взятий перший рубіж: 1 343 000 тонн зерна — в засіках Батьківщини».

Газета розповідає про те, як звершувався трудовий подвиг, що його присвячують трудящі 100-річчю з дня народження В. І. Леніна та 50-річчю Ленінського комсомолу. 25 серпня Радянська Башкирія успішно виконала річний план продажу зерна державі на 104,9 процента (без гречки і проса).

Змістовну роботу проводили в період жнив райкоми комсомолу, що дбали про дієвість, гласність соціалістичного змагання, узагальнення досвіду передових комсомольських колективів.

До 100-річчя від дня народження В. І. Леніна

ЛЕНІНІАНА АЗЕРБАЙДЖАНСЬКОГО АШУГА

З новим циклом пісень про Леніна познайомив своїх земляків-бавошпоробів Сальянів відомий ашуг Панах Панахов. Нові твори поповнили Ленініану ашуга, в яку входить понад 40 пісень. Створені протягом чверті століття, вони стали своєрідною поетичною історією рідного краю. В них розповідається про те, як здійснюються заповіти Ілліча.

До 100-річчя з дня народження В. І. Леніна народний співець готує програму ашугських пісень про великого вождя.

Естафета культури

ОДЕСА. В області закінчився перший тур естафети культури, присвяченої 100-річчю від дня народження В. І. Леніна. В ній взяли участь понад дві тисячі сільських агіткульбригад, самодіяльних колективів, бібліотек, спортивних організацій.

В клубах і палацах культури Болградського району було проведено більш як 200 тематичних вечорів.

„ЛЕНІНСЬКІ П'ЯТНИЦІ”

П'ЯТНУ (Естонська РСР). П'ятисота «Ленінська п'ятниця» відбулася в Пярнуському районі. Вона проводилась одночасно в 16 містах — на підприємствах, у колгоспах і радгоспах.

«Ленінські п'ятниці» відкриваються лекціями. Тут демонструються кінофільми про В. І. Леніна, виставляють фотографії літературні виставки про засновника нашої держави і Комуністичної партії.

«Ленінські п'ятниці» проводяться тепер у багатьох районах республіки.

В ДАР МУЗЕЮ

Якщо комусь із жителів м. Хуста, що на Закарпатті, потрібна якась рідкісна книга, бібліотекарі радять звернутися до М. С. Головачанського — керівника районного бібліотечного відділення. Всім відома його пристрасть до книг. Та ніхто не знав, що ця людина уже 20 років збирає медалі і грошові знаки, на яких зображено В. І. Леніна. В його домашній «ленініані» є медалі з силуетом трирічного Володі Ульянова, на інших бачимо Ілліча над плащом ГОЕЛРО, за випуском «Правди», в підпіллі.

Нині Микола Семенович передав свою колекцію в Хустський історико-краєзнавчий музей.

(РАТАУ).

ЮВІЛЕЙНА ВИШИВКА

Цей портрет — незвичайний. Він краще від всяких слів виражає всенародну любов до дорогого Ілліча. Відпочиваючи Невірського будинку відпочинку «Авангард» на Віниччині — студенти радянських вузів — вирішили вишити колективний портрет Леніна. Допомогти їм взявся харківський художник Л. П. Роженко. Кілька тижнів тривала робота. Вишивали українка Ніна Сергієнко, в етнамка Тії Гьї, яка вчиться в Радянському Союзі, росіянка Наташа Афонська, чешка Елена Беланова, узбечка Максуда Мухрumbaева, негритянка Гояя Марія Сента, монголка Батдарам Ханда, представниця народу комі Парасковія Попова.

До початку нового навчального року колективний портрет Ілліча закінчено. Свою роботу дівчата-студентки присвятили сторіччю з дня народження В. І. Леніна.

СХОДИ В СЕЛАХ

СЕЛО МИРОВОЕ, Дніпропетровської області. Близько 400 тисяч карбованців витрачає щороку сільгоспартіль «Родина» на культурні і соціально-побутові потреби колгоспників. З початку п'ятирічки колгосп збудував двоповерховий палац культури, два бригадних клуби, комбінат побутового обслуговування, школу, будинок побуту для творинників, медичний пункт, магазин, створив парк відпочинку.

Про це говорилось на багатолюдному сході села Мі-

(РАТАУ).

«СЛУХАЙ ТОВАРИШУ!» — ЦЕ ГОЛОС МОЛОДОГО ХЛІБОРОБА, РОБІТНИКА, ЦЕ СЛОВА ЦІЛИХ КОЛЕКТИВІВ МОЛОДИХ ЗВИТЯЖЦІВ, ЯКІ РАПОРТУЮТЬ ПРО СВОЇ ДІЛА НАПЕРЕДІ ПІВЛІКОВОГО ЮВІЛЕЮ ЛЕНІНСЬКОГО КОМСОМОЛУ.

СЬОГОДНІ МІ ДРУКУЄМО ПЕРШІ МАТЕРІАЛИ, ЩО РОЗПОВІДАЮТЬ ПРО ПЕРЕМОЖЦІВ ЗМАГАННЯ КОМСОМОЛЬСЬКОГО РОКУ. А ВЖЕ ЗАВТРА ЧЕКАТИМЕМО ВІСТІВ З УСІХ КІНЦІВ ОБЛАСТІ. ХАЙ СКАЖЕ КОРОТКО ДВОМА СЛОВАМИ, ТІЛЬКИ ЦИФРОЮ, ЛИШЕ ФАКТОМ ПРО СВОЇ ДІЛА МОЛОДИЙ ТВАРИННИК, СІВАЧ, БРИГАДИР МЕХАНІЗАТОРІВ, ШАХТАР, АРТИСТ, ЗАЛІЗНИЧНИК, МАШИНОБУДІВНИК, КОМСОМОЛЬСЬКИЙ ВАТАЖОК.

Свій дарунок ювілею Ленінського комсомолу готують і учні Калінінської школи Кіровоградського району. З дня на день зростає кількість зібраного ними металевого брухту. Фото В. КОРНІЄНКА.

Сашків портрет

В нашій артілі імені Чкалова про молодого комбайнера Сашу Тойя кажуть: посіяв хлопець працю, а вродила слава.

Нині механізатор збирає кукурудзу, яку вирощував на корм. З своєю ланкою доглядав весною, влітку за молодими рослинами, підживлював їх, рихлив міжряддя, нищив бур'ян. І хоч на Сашкове поле не занаджувався дощ, все ж ланковий разом з своїми друзями на гектарі збирає більше 200 центнерів цінного корму. Його товариш Іван Кравцов та Дмитро Нагернюк вже перевезли до силосних траншей понад 4 тисячі центнерів зеленої маси. Це — за три дні. А Олександр Тойя за зміну має на своєму рахунку 6—7 гектарів качанистої.

Тепер уже від комбайна, на якому працює Сашко, возять масу 5 автомашин, 3 тракторні візки. Його портрет з'явився серед портретів кращих людей нашої артілі.

Л. ПОЛІЩУК,
юнкер.

Голованівський район.

Одинадцять кращих

На столі акуратно складені роботи. Читаю: «Пейзаж у збірнику О. М. Горького «По Русі», «Вплив фізкультурних вправ на серцеву діяльність школярів і студентів». А поряд — грамоти. Це — найкращі роботи, які удостоєні перших трьох премій на Республіканському конкурсі. Їх 11.

Добре була псбудована робота гуртків науково-студентського товариства Кіровоградського педагогічного інституту імені О. С. Пушкіна. Керував нею проректор по науковій роботі Ігор Васильович Долганов.

Наукові роботи студентів А. Мотузюка «В. І. Ленін і наш край» та Т. Колісниченко «Марксистські гуртки і виникнення Єлисаветградської соціал-демократичної організації» відіслані обласною конкурсною комісією на останній тур республіканського конкурсу, присвяченого 50-річчю ВЛКСМ.

І ось роботи на столі. Всі одинадцять нагороджені грамотами. Вони вийшли переможцями в конкурсі з проблем технічних і природничих наук. Микола Осташко нагороджений першою грошовою премією. Люда Педан, Віктор Морозов, Григорій Товстоляк, Лазарій Грива, Володимир Куделя та Тамара Левченко — другою. Третьою — Володимир Діденко, Микола Кодак та Люда Високовська.

Ф. КРИВИЙ,
секретар комсомольської організації педінституту.

СТИХ в степу гул моторів комбайнів, тракторів, автомашин. Колгоспники одсвяткували обжинки і одразу — знову напруга: почалися другі — зелені — жнива. Серед тих, хто квапиться заготувати для громадського тваринництва як найбільше кормів, більше половини — молодь, комсомольці. В кожному господарстві згуртовано ударні комсомольсько-молодіжні загони, які готують силос.

Колгосп імені ХХ з'їзду КПРС. Тут бригаду по заготівлі кормів очолив сам секретар комсомольської організації ар-

РИТМ НАСТУПУ — ПЕРЕМОЖНИЙ

тілі Володимир Марченко. Юнаки та дівчата завезли в траншеї близько трьох тисяч тонн зеленої маси кукурудзи. А ще подрібнена солома колоскових, а ще — горохове бадилля. Серед тих, хто найбільше старався, — шофер Іван Чуприна, комбайнер Павло Пінчук, тракторист Микола Іваненко.

Щодня на рахунок цих хлопців було 200 тонн цінного корму.

І отак всюди. В колгоспі «Дніпро», наприклад, юнаки та дівчата зробили півторарічний запас кукурудзяного силосу для молочно-товарної ферми. Тепер особливе пошвавлення серед орачів. Вони всюди закінчили орати площі там, де були колоскові. В артілі імені ХХ з'їзду КПРС змагання очолили Петро Пінчук, Василь Кірюхін, Григорій Ткаченко. Останній щезміни виорював по 6—7 гектарів. Найкращих успіхів серед орачів досяг механізатор з артілі «Дніпро» Микола Коваленко. Він не тільки став переможцем в своєму господарстві. Шведські темп оранки, якість піяніття зябу, економія пального, бережливе ставлення до техніки — за все це комсомолец мав похвалу на районному коцкурсі орачів. Здобувши тут перемогу, поїхав на обласні змагання. І там був серед кращих.

Часто-густо в Павлівці серед кращих відзначали тільки хлопців. І ось — переміни: Тамара Озерянська з відділення «Сільгосптехніки» своєю короткою біографією привернула увагу всіх комсомольських активістів нашого району. Дівчина була ученицею токаря. Здобула перший, другий професійні розряди. Потім — навчання в Київській сільськогосподарській академії. Промайнуло два роки. Комсомолку спіткало горе — захворіла важко. І все ж вистояла. Почала навчатись зочно, адобула тим часом ще одну спеціальність — крапидницю. Сьогодні Тамара Озерянська кращий токарь в Павлівці. Незабаром вона закінчить навчання в академії, стане хорошим інженером.

І ще одна біографія. Ця вже — комсомольського ватажка з артілі «Дніпро» Миколи Сокура. В цьому колгоспі працює 68 комсомольців. Тут, мабуть, буде найпомітніший трудовий подарунок молоді 50-річчю Ленінського комсомолу. Завітайте на молочно-товарну ферму. В шерензі правофлангових — комсомолки. Кожна бореться за те, щоб мати пудові наяді. Вимпел переможця нині в Галичці Степанюк. Напередодні комсомольського свята дівчина сподівається бути в загоні трьохтисячниць.

Появлення тепер в сільському клубі. Микола Коваленко разом з завідуючим клубом Михайлом Пилипенком організували сім гуртків художньої самодіяльності. Де агіткультбригада. Урочний вечір, який буде присвячений ювілею Ленінського комсомолу, самодіяльні артисти колгоспу зустрінуть неабияк: на сцені виступатиме хор, танцювальний ансамбль, музиканти, кращі співаки. Микола Коваленко постарався, щоб цей концерт влаштували комсомольці різних поколінь. І звучатиме пісня, з якою ходили в атаки будьонівці, лунатимуть мелодії юнаків та дівчат, що будували гідроелектростанцію в Кремесі.

Помігні успіхи у колгоспних спортсменів. 280 молодих хліборобів захоплюються футболом, баскетболом, тенісом, легкою атлетикою, шахами. Є команда баскетболістів та хокеїстів. І кращі виробничники колгоспу здобилишого кращі спортсмени. Микола завжди з гордістю називає імена комбайнера Валентина Галюка Вія — футболіст. А Віктор Гавриш — баскетболіст. Механізатор Григорій Сокур та Стенан Яноватра часто виїжджають на районні змагання тенісистів. Колгоспний бригадир Іван Сокур — штангіст.

В тому, що таке цікаве і багатогранне життя в колгоспних комсомольців, чимала заслуга Миколи Сокура. Адже біографія кожного молодого хлібороба — це його біографія. Микола — авторитетна людина на селі. Йому доручають найвідповідальніші завдання. Ідуть з села голова колгоспу, його заступник — і в артілі господарює комсомольський ватажок Микола Сокур. Йде на молочно-товарній фермі, поспішає до гаража, квапиться у поле. І всюди знає, як налагодити ту чи іншу справу.

Менше двох місяців залишилося до свята. Зустріти його, як годиться справжньому господарю, старается молодий сівач, доярка, шофер, будівельник, кожна молода людина. Бо всі вони хочуть бачити у великій будові шостого комсомольського подвигу прошарки, покладені своїми завзятими руками.

В. АНДРЕЄВ,
перший секретар Онуфрївського райкому комсомолу.

ОРДЕНИ НА ПРАПОРІ КОМСОМОЛУ

Тиша. Незвичайна тиша після чотирьох років війни встановилася на радянській землі в травні 1945 року. Та була вона недовгою. Перед країною постали нові завдання. Потрібно було в найкоротші строки відбудувати зруйновані міста і села, заводи і фабрики, колгоспи і радгоспи, перевести на мирні рейки народне господарство. І знову на заклик Комуністичної партії вляти активну участь у господарському і

культурному будівництві першим підгукнувся Ленінський комсомол. Комсомольські організації відправляють на відбудову народного господарства мільйони юнаків і дівчат. У Донбасі працює понад 200 тисяч молодих патріотів, на Дніпрозесті — 26 тисяч, на «Запоріжсталі» — десять тисяч.

Партія і уряд високо оцінили діяльність ВЛКСМ. За видатні заслуги перед Батьківщиною в справі комуністичного виховання радянської молоді і активну участь у соціалістичному змаганні, в зв'язку з 30-річчям Всесоюзна Ленінська Комуністична Спілка Молоді в 1948 році була нагороджена другим орденом Леніна. Так на прапорі комсомолу засяяла четверта урядова нагорода.

Малюнок художника Ю. ОКУНЕВА.

(Фотохроніка РТАУ).

Моя Лан—воїн

Струнка тополя заглядає у вікно кімнати, де збираємося ми, майбутні в'єтнамські льотчики Данг Ман, Дау Фіет, Ле В'єн, Фам Тінь, наш перекладач Чіонг Конг Тьєп. Зашелестить гілля, а мені пригадається мос рідне Ха Чак, така ж тополя біля батькової хати, сам старий батько Хоа, ненька Хіонг, десятирічний брат Чонг, моя тендітна сімнадцятирічна сестричка Лан.

Лан — воїн, воїни — батько й мати, воїн — десятирічний Чонг. Ними зробили нас американські агресори, ними залишилося до тих пір, аж поки не прогонимо чужинців з рідної землі.

Батько любить своє рисове поле, Лан любить пісні і співає їх тоненьким піяним голоском. Не завжди владється моїй тендітній Лан закінчити пісню. На нашу провінцію Куанг Б'єн, що межує з Півднем, особливо часто нападають американці. Тоді всі ми беремо в руки карабіни і стаємо на захист своїх полів і лісів.

Ми не здаємося. Навіть в таких умовах мої односельчани продовжують вирощувати рис, вчитися в школах, допомагати в навчанні один одному. Коли ж нальоти повітряних піратів стають особливо частими, учні і вчителі, хлопчики і дівчатка переходять у підземну школу, що ми викопали в джунглях.

Ми не багаті, не все ще у нас є. Николі учням не вистачає зошитів, підручників. Та нас єднає одна біда і одне прагнення — бачити рідну землю вільною. Нам, курсантам школи вищої льотної підготовки цивільної авіації, навіть тріхи шкільно, що живемо під чистим небом, що все необхідне, дякуючи радянським друзям, ми маємо.

Часто, дуже часто згадуємо наших братів, які борються прагнемо їм допомогти чим

можемо. Зовсім недавно у нас були в школі канікули. Відпочивати в той час, коли в'єтнамцідесь помирають за свободу, ми просто не могли. Тому вирішили попрацювати на будівництві будинку в районі Новомиколаїєки, а зароблені гроші переслати в рідну країну. Хай зброя, куплена на ці гроші, допомагає нищити агресорів.

Лист мого батька про нові звірства вбивць ще більше

Демократичній Республіці В'єтнам — 23 роки. Наш кореспондент побував у в'єтнамських пілотах, що навчаються в Кіровоградській ШВЛП цивільної авіації. Ось чим поділився один з них — Лиу Тхай.

розтривожив, зробив мою ненависть до загарбників такою великою, що вона вже не вмщається в грудях. Я чекаю повернення на Батьківщину.

Американці пам'ятають мене і моїх друзів. Два роки до приїзду в Радянський Союз билися ми в джунглях з чужинцями. Чотирьом американським льотчикам навіки відбили охоту лізти на нашу землю. Та то-

го мало. Хай знають мої батько і мати, мій малий брат Чонг, моя ніжна сестра Лан, що любов моя до них безмежна, як безмежна ненависть до агресорів.

ЛИУ ТХАЙ,
курсант школи вищої льотної підготовки.
Розповідь Лиу Тхая переклав ЧІОНГ КОНГ ТЬЄП.

В'єтнам бореться. Прерва між боями.

„НАМ УСІМ— ПО СІМ...“

Цей день не позначений в календарі червоним. Для всіх він буденний, трудовий. Тільки для наймолодшої частини людей він святковий і трудовий одночасно. Це день 1 вересня. Одні приходять в десятій раз, а інші — вперше. Тому, мабуть, ці «інші» і йдуть сюди за ручку з мамою або татом.

Першокласники у школі — народ привілеєваний. Інакше б не чекала вся Новгородківська восьмирічна школа № 2, яка збиралась на свято першого дзвоника, своїх шести школяриків-школярів, які мали прибути із філії.

— Ідуть, ідуть он, — зашепотіли присутні, коли на воротах появилсь винуватці торжества.

Оркестр адарив «туш». І як тільки він стих, тишу порушив тремтливо-ніжний голос дзвоника. Він запрошував до класів. Та перш, ніж переступити поріг, до при утніх, зокрема до першокласників, звернувся директор. Він поздоровив усіх з початком навчального року, побажав успіхів і щастя.

З словом-привітанням до них виступила секретар парторганізації школи К. Д. Бондаренко, учениця 8-го класу Валя Тирлич.

Найменші теж не залишилися в боргу. Вони по-вдому:

Дружно ми зростали
В дитсадку своїм,
Вже дорослі стали —
Нам усім — по сім.
Кличе дзвоник всіх

у клас,
Приготуємо букварі,
Називають нас
Школяріки-школярі.

Знову лунає дзвоник. Восьмикласники підходять до «школяріків», дарують їм квіти і книжечки, беруть за ручки і ведуть у клас.

— Сюди ви будете приходити кожен день, — пояснює вчителька Л. Я. Дешева. — А за партами ви знаєте, як сидіти?

— Знаєм! — разом випалили і шумно почали влаштовуватись.

Колі Богдану і Саші Шпоку ніби не вперше це робити. Он як впевнено вони себе почувають за партами.

Г. ПРОКОПЕНКО.

...називають нас школяріки — школярі.

Фото В. КОВПАКА.

НЕ ЛИШЕ ШВАЧКА

ПРО ТУРБОТИ ТИХ, ХТО ГОТУЄ РОБІТНИЧУ ЗМІНУ

Не будемо таїти гріха і скажемо прямо: в профтехучилищі, здебільшого, йдє той, у кого не відмінні оцінки, хто не пройшов по конкурсу. Приходять і діти, в яких погано через сімейні обставини склалися шкільні роки.

Пам'ятаю Ларису В. Ще коли дівчина здавала документи, я помітила в ній розчарування життям, байдужість. Почала за нею спостерігати. Спочатку вона акуратно ходила на заняття, на практику. А потім її не видно стало. В групі мені сказали, що Лариса в гуртожитку відспавається. Я пішла туди, почала зарити у в'язи. Не зразу мені довелося викликати її на відеостіть. Але дівчина зізналась. Вона жила «зайвою дитиною» в домі. Батька не було. А мати дуже часто зам'як виходила. Лариса виховувалась по черзі то в одній, то в іншій тійці. А в гуртожитку поспарилась із сусідкою по ліжку і вирішила, що вона й тут зайва.

Тепер мені стало все зрозумілим. Попередила вчителів, що цій учениці потрібна особлива увага. А в групі їй дали громадські дєручення.

На очах вона мінялась. Через два роки одержала розряд швачки і зараз працює на фабриці «Індпошив».

Подібна історія була і з Тамарою Л. Тільки ця у сімнадцять років пережила «нешчасливе» кохання. Правда, вона швидше піддалась впливу колективу. Зараз теж працює на швейній фабриці. Якось зустрівся я її в місті з чоловіком і дитиною.

— Ну, як справи? — запитую.
— Краще від усіх, — засіяла Тамара. — А знаєте, Маріє Федорівно, Валя, Ніна, Каті були відмінницями, а весільні плаття для них шила я.

Якось незвичайне почуття охопило мене. Значить, недаремно ми займаємо вчительські пости. Випускаємо не лише спеціалістів, а повертаємо юнаків і дівчат обличчям до життя, до людей.

Та хіба щими випадками можна обмежитись? Скільки їх! Тому у нас основна увага звернена на ідейно-виховну роботу. Прищепити учневі не лише любов до своєї професії, а навчити естетичному ставленню до неї. Щоб випускник профтехучилища був не лише муляром, столяром, а як губка вбирав у себе все краще, що є в житті, небезсторончим був до всіх подій.

Ми гордимось нашими випускниками: Людмилою Казмірчук — майстром фабрики «Індпошив», Надією Карман — бригадиром ательє другого розряду, Раїсою Лігостою — лаборанткою експериментального цеху фабрики.

А що покаже нам новий навчальний рік? Ми маємо поповнення — 210 чоловік. Судячи по характеристиках, документах, роботи буде багато. Особливо з групою восьмикласників. Та це нас не лякає. На те ми й покликані готувати не лише спеціалістів, а й активних громадян.

М. ЩЕБЕТУНОВА,
помічник директора по культурно-виховній роботі Кіровоградського профтехучилища № 9.

ТРАГЕДІЯ НА ГОСТРІЙ МОГИЛІ

ГОСТРА могила. Стоїть вона край степового шляху за Голоківкою, на чє маяк біля моря. Старожили села розповідають, ніби в давнину для козаків якимось орієнтиром служила. Високою була. Тому, мабуть, і назвали Гострою. Нині притулилась, закучерявіла. І назва вже інша — «Червона». Влітку на ній буяють степові маки, горошок, васильки. Глянеш вранці на квітки, і здається, що то не роса блищить, а червоноїть краплі крові людської, яка тут пролилася в грудні 1919 року. І коли б не їхали орачі чи жниварі в степ, на якусь мить зупиняються біля цього насипу, віддаючи шану тим, хто склав тут голови в той страшний грудневий день.

1.
СТАРИЙ Бахмач готувався до зустрічі з сином. Одягнув приношений піджак, поклав на призьбі гарапника і чекав. Марка не було майже тиждень. А це хлопці переказали, ніби мав повернутися. «Я тебе пригощу, гульвісо, — міркував Іван Антонович. — Аби скоріше появився на подвір'ї!»

Чекати довелося довгенько. Десь аж опівночі скригнула хвіртка. Кроки синові. Батько вийшов назустріч. Вийшов і зупинився ошелешений. Марко стояв у військовій шинелі. Біля пояса наган, шабля. Обличчя скулде. А чуб, що хвацько виглядав з-під форменого кашкета,

здавалось, ще більше вицвів.

Гарапник виповз з рук старого, гадюкою простягся в шпориші.

Сіли на рудій призьбі. Якусь мить помовчали, дивлячись на похмурий місяць, який сонно плавав у каламутних хмарах. Першим подав голос Марко.

— Не гнівайтесь, тату. Багато різних банд розвелось. Тиграми кидаються на молоду республіку, розірають хочуть її на шмаття.

— Так тобі ж і вісімнадцяти не сповнилось.

— Нічого. Я не один з безвусих. А міцність рук вже перевірено. Шаблюку тримають добре...

А того разу він заявився в цивільному. Ніхто й досі не знає, чи то в юнака було спеціальне завдання, чи так співпало, що завітав він до рідного села до зустрічі з сином, мов шашелі в старій дощі, снували денікінці. Більше десяти возів зібралось. І так майже в кожному дворі. Відступаючи до Чорного моря, квапились.

Непогодило. Після невеликого снігу почалась мряка. Денікінці потяглись до тепла. Зайняли всю хату Бахмачів. Господарям залишилась тільки невеличка комірчина.

Офіцер поселився в окремій кімнаті. Марко затримався в клуні. Коли на подвір'ї не залишилось жодного з відступаючих, підкрився до возу, де лежав під форменого кашкета, (Закінчення на 4-й стор.)

Кличе дзвоник всіх у клас.

Фото В. КОВПАКА.

Почалась передплата

Мабуть, не треба тебе переконувати, юний читачу, в тому, що друковане слово, слово газетного аркуша — то справжня зброя. І не тільки зброя ідейна. Змістова газета — то твій перший порадник і помічник.

До тебе сьогодні прийшов розповсюдженець преси, пропонує передплатити нові видання, ти сам завітав до відділення «Союздруку», переглядаєш ка-

талог. Скільки журналів, тижневиків, газет! І зарубіжні видання, і популярний журнал кіноекрана...

Але є серед них видання, без яких тобі, юний читачу, якщо ти живеш усім тим, що хвилює, до чого прагне наша радянська молодь, не обійтись. Це твої перші наставники, літописи звершень твоїх ровесників, твої трибуни — «КОМСОМОЛЬСКАЯ ПРАВДА», «МОЛОДЬ УКРАЇНИ», «МОЛОДИЙ КОМУНІСТ», інші молодіжні союзи та республіканські видання, обласна молодіжна газета «МОЛОДИЙ КОМУНАР».

Тож вибір твій, перш за все — на них.

СЛОВО—ЗБРОЯ

Володимир Ілліч Ленін.

Ленінське ім'я ти часто бачитимеш, ровеснику, на сторінках своєї молодіжної газети в наступному році. Кожен новий день наближає нас до знаменної світової дати — 100-річчя від дня народження творця і керівника Комуністичної партії, Радянської держави Володимира Ілліча Леніна.

Ти, перш за все, дізнаватимешся про дарунки, які готує до великого ювілею ленінське плем'я молодих, як опановує це плем'я глибоким смислом ленінського революційного вчення, як виконує Іллічеві заповіді.

Ти зможеш мати свою власну ленініану, якщо систематично слідкуватимеш за нашою рубрикою «Ленініана МК».

Ти матимеш змогу ще раз познайомитися з піснями, які славлять дорогого Ілліча, створену ним більшовицьку партію, піснями, які любив Ленін, познайомишся з творами кіровоградських поетів.

1969 РІК

Ювілейний для комсомолу України. Ти прочитаєш спогади перших комсомольців, зустрінешся з образами тих, хто життям служив Вітчизні.

Для комсомольського активіста — традиційний комсомольський клуб, тепер вже під назвою «Твій комсомольський орієнтир». Теми — найрізноманітніші: і як провести прийом в комсомол, і як залучити комітет до боротьби за естетику на виробництві, і як комітетикам поговорити про молоду сім'ю.

Для тих, кого захоплює мужність, — розповіді про невідомі сторінки подвигу і минулу війну.

Для старшокласників — «Вітрила-69», де відкривається новий дискусійний клуб «Я і мій час».

Для дівчат — «Степівчанка», сторінка, де наші юнки знайдуть розповіді не лише про трудовий подвиг своїх ровесниць, а й прочитають статті на моральні теми, зустрінуться з цікавими долями своїх старших подруг.

Для допитливих, для творчої молоді, для всіх читачів — новий відділ — «Хроніка твоєї руки», нові добірки віршів місцевих поетів, уривки з нових повістей, сторінка «Єврика», рубрики (з широкою ілюстрацією) «Світ над прірвою» та «Ровесник бореться».

3 НОВИХ ВІРШІВ

ІНТЕРМЕЦЦО

На роменах сріблясті мережі
Вже гандують морозні вночі.
Відлетіли за сонячні межі
Журавлів сумовиті ключі.
Відпівали зелені дуброви,
Відшуміли жита голубі,
І нахмурила стомлено брови
Тиха осінь у сивій журбі.
Тільки знову мажорні акорди
Підбадьорюють серце моє.

І воно, життєлюбне і горде,
Так окрилено й радісно б'є.
Розправляючись зігнути плечі,
І здається легкою нога,
Хоч і пух так помітно ледечий
Вже на скроні мої опада.
По-весняному вітер осінній
Все шумить, і шумить, і шумить,
І тікають сподохані тіні,
І сміється крізь хмари блакить.

Ноктюрн

Синій вечір охолон
Над осіннім садом.

Розляглася тінь дівров
Рястом кучерявим.
Десь над маревом отав,
В росяному позі,
Спів далекий пролунав
І розтанув долі.
Зачепилась за гілля
Місяця підкова,
І вслухається земля
В тишу вечору.

Степан ШЕВРЯКОВ

с. Побузьке,
Голованівського району.

ФОТОКОНКУРС „ПРОМІНЬ-68“

Конверти сині, голубі, червоні. Чималенькі за розміром, товсті. Це все йдуть фотографії на конкурс, присвячений 50-річчю ВЛКСМ і 100-річчю з дня народження В. І. Леніна.
Цей фотоконкурс проводить обком комсомолу. Кращі роботи згодом будуть представлені на фотовиставці і відзначені дипломами і грошовими преміями. Як уже повідомлялося, встановлено один диплом першого ступеня з грошовою премією 100 карбованців, два дипломи другого ступеня з грошовими преміями по 50 карбованців, три дипломи третього ступеня з грошовими преміями по 25 карбованців і 5 заохочувальних премій по 10 карбованців.
Сьогодні вміщуємо деякі з надісланих фотографій.

Третій семестр.

Фото В. ЛОГВИНА.

ТРАГЕДІЯ НА ГОСТРІЙ МОГИЛІ

(Закінчення. Початок на 3-й стор.)

жали патрони. Взяв один ящик і непомітно попід кушами порачкував на город. Через півгодина задоволений повернувся до хати. Батько йому на вухо:
— Бачив я все. Гляди, синку.
— Треба ризикувати, — потиснув йому руку хлопцеві.

2.

ПОПОЛУДНІ Марка Бахмача арештували. Не за патрони. Хтось доніс на хлопців. Пізніше одні говорили на попа Михайла Старченка, інші на куркульських синків. Та як би там не було, а денікінцям стало відомо, що головківська молодь мала зв'язок з загонами червоних, допомагала приборкувати непокірливих багатіїв.

Височезний здоров'як з одутлим обличчям, шма-

гаючи Марка нагаєм, кричає:

— Розповідай, де зброю ховаєш!

— Не маю нічого. Юнака затягли в клуню. Прив'язали до ніг вірвовки і підвісили до бантини.

Невдовзі доставили туди і Назара Терещенка. Хлопця піймали на гарячому. Закутавши під полу обріз, хотів пробратися до своїх. Не встиг. Схопили із зброєю. Пручались було зайвим. До того ж, на дулі його обрізу ще й червона стрічка красувалась.

Семена Гура забрали без усяких доказів. Можливо, і відкрутився б, так батько все провалив. Прийшли до нього денікінці і настійливо:

— Син признався, що зброю вдома ховає! Покажуй, де лежить!

— Немає... Огріли старого прикла-

дом, потім кованими чобітьми гамселили. Примусили.

Олександр Колісник міг би врятуватися. Його дядько звідкись дізнався про арешти.

Радив племінникові:
— Такай тернами до річки. В очереті пересидиши лихо.

Не послухав.
— Без хлопців не піду, — відповів.

Арештували і його. Після допиту всіх чотирьох зачинили в одному з сараїв. Варту поставили. В той грудневий вечір над Голоківкою зібрались хмари. Важкі, густі, мов чорнило. А десь там, край села, кричав пугач. Віщував біду.

3.

ХЛОПЦІ не були комсомольцями. Просто не встигли ними стати в перший рік організації Спіль-

ки. Але це тільки формально. Насправді ж вони були за партію Леніна, вважали себе вірними помічниками комуністів. І, як могли, допомагали їм.

У денікінців до таких жалю не було. Старий Бахмач не надіявся на пощаду, і все ж батьківська слабкість завела до офіцера, що поселився в його хаті.

— Допоможіть. Коней віддам, усі гроші повишкрібаю...

— Коней ми й так заберемо, — обірвав той. — А хлопців уже не врятуєш. Побитих, вимучених вели їх до Гострої могили розгрудлим шляхом. Пролітав рідкий сніжок. Біля насипу їм розв'язали руки. Товстий офіцер, що сидів на білому коні, дав команду:

— Кінчайте з цими комсомольцями.

Солдати оголили шаблі...

Марко Бахмач, Назар Терещенко, Олександр Колісник і Семен Гура не встигли отримати комсомольські квитки. Загинули ж вони, як члени Ленінської спілки.

Близько п'ятдесяти років минуло відтоді. Та головківці пам'ятають ту трагедію, пам'ятають і розповідають нащадкам про своїх земляків, котрі мужньо дивилися в обличчя ворогові до останньої хвилини життя. На Гострій могилі вони стояли гордо, наче Прометей біля скелі, поки не бризнула юна кров, яка тепер світиться рослинними ранками в степових маках.

О. ЛАДАН,
спецкор «Молодого комунара».

с. Голоківка
Олександрійського району.

ПОКАЗУЄ КІРОВОГРАД

ВІВТОРОК, 3 вересня. Перша програма. 11.00 — «Червоні Сормово». Телефільм. (Кіровоград). 11.30 — «Прощай, зброє». Телефільм. 1 серія. (Кіровоград). 16.45 — Наші оголошення. (Кіровоград). 16.50 — Повернення Коста. Телефільм. (Кіровоград). 18.00 — «Галантани юність багата». (Львів). 18.30 — Телевізійні вісті. 18.50 — Телереклама. (К). 19.00 — «Принц в солдатах». (4 і 5 серії) (М). 20.00 — «Людина і світ». (Київ — Львів). 20.30 — Інформаційна програма «Час». (М). 21.15 — «Прощай, зброє». Телефільм. 1 серія. (Кіровоград).

СЕРЕДА, 4 вересня. Перша програма.

10.30 — «Ми — Литва». Телефільм. (Кіровоград). 11.00 — «Прощай, зброє». Телефільм. 11 серія. (Кіровоград). 17.35 — «Іменина горде — трудівник». «Щедре серце». (Дніпропетровськ). 18.00 — Наші оголошення. (Кіровоград). 18.05 — «Прощай, зброє». Телефільм. 11 серія. (Кіровоград). 19.15 — Кіровоградські вісті. 19.30 — Першість СРСР з футболу. «Спартак» (Москва) — «Динамо» (Гбілісі). В череві — телевізійні вісті. 21.15 — Інформаційна програма «Час». (М). 21.45 — Відкриття зльоту учасників ходу молоді по місяцях революційності, бойової і трудової слави радянського народу. (К).

ЧЕТВЕР, 5 вересня. Перша програма.

17.40 — Наша афіша. (К). 17.45 — Для школярів. «Клуб кавалерів ордена Слави». (К). 18.30 — Телевізійні вісті. 18.50 — Телереклама. (К). 19.00 — «Принц в солдатах». (6 і 7 серії) (М). 20.10 — Концерт вальсів. (М). 20.30 — Інформаційна програма «Час». (М). 21.15 — «Сад плодоносьт щорічно». (К). 21.45 — Першість СРСР з футболу. «Динамо» (Київ) — «Динамо» (Кіровоград). (2 тайм).

ПОКАЗУЄ МИКОЛАЇВ

ВІВТОРОК, 3 вересня. 16.05 — Фільми для дітей. 17.35 — Документальний фільм. 18.00 — «Галантани юність багата». (Львів). 18.30 — Телевізійні вісті. (К). 19.00 — «Принц в солдатах». Угорський телевізійний фільм. 4 і 5 серії. (М). 20.05 — «Людина і світ». (Київ — Львів). 20.30 — Програма «Час». (М). 21.15 — Художній фільм «Запам'ятаймо цей день».

СЕРЕДА, 4 вересня. 16.55 —

Фільми для дітей. 17.15 — «Калейдоскоп». (Ленінград). 17.35 — «Іменина горде — трудівник». «Щедре серце». (Дніпропетровськ). 18.00 — Актуальний екран. 18.30 — Молодіжний клуб «Прометей». (К). 19.00 — Концерт. (Львів). 19.30 — Футбол: «Спартак» — «Динамо» (Гбілісі). 21.15 — Програма «Час». (М). 21.45 — «Нас надихає юна імя». Передача для молоді. 22.00 — В ефірі «Молодість». (К).

АДРЕСА: ТЕЛЕФОНИ

м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36.
Телефони: секретаріату — 2-45-35, відділів — 2-45-36.

«МОЛОДОГО КОМУНАРА» — орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ, с. Кіровоград.

Редактор В. ПОГРІБНИЙ.